

Հավելված

Հաստատվել է ՀՀ ՎՊ խորհրդի

2012թ. մարտի 7-ի թիվ 5/2 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Կոտայքի մարզի համայնքների կողմից բյուջետային միջոցների օգտագործման, համայնքային բյուջեի մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև համայնքային սեփականության կառավարման և օգտագործման նկատմամբ իրականացված վերահսկողության արդյունքների մասին

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2011թ. տարեկան գործունեության ծրագրի 14.1 կետը, ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 28.09.2011թ. թիվ 25/4 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը՝ Կոտայքի մարզի տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից համայնքների բյուջեի մուտքերի ապահովման, բյուջետային միջոցների օգտագործման, համայնքային սեփականության կառավարման և օգտագործման գործառնությունների ուսումնասիրություն:

Վերահսկողության առարկան՝ Կոտայքի մարզի տեղական ինքնակառավարման մարմինների կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից համայնքի բյուջեի մուտքերի ապահովման, համայնքային սեփականության, համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններին ամրացված գույքի հաշվառման, օտարման, վարձակալության տրամադրման, համայնքային մասնակցությամբ իրավաբանական անձանց համայնքային սեփականության բաժնեմասի կառավարման, համայնքային բյուջեի ելքերի, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և դրանց ենթակա հիմնարկների սեփական կարիքների համար բյուջետային միջոցների օգտագործման, համայնքային սեփականության գույքի օտարման, օգտագործման տրամադրման նկատմամբ վերահսկողության իրականացում:

Վերահսկողության ծավալը՝ Կոտայքի մարզի համայնքներից դիտարկման արդյունքներով ընտրվել է Եղվարդի, Հրազդանի և Աբովյանի քաղաքապետարանները:

Վերահսկողության օբյեկտները՝ Կոտայքի մարզի տեղական ինքնակառավարման մարմիններ, ներառյալ՝ դրանց ենթակա հիմնարկներ, համայնքի ենթակայությամբ գործող համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններ և բաժնետիրական ընկերություններ:

Ստուգման կատարման ժամկետը՝ 14.11.2011թ.-30.12.2011թ.:

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը՝ 2009- 2010թթ. և 2011թ. ինն ամիսները:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝

Կոտայքի մարզի համայնքներում վերահսկողություն իրականացնելու նպատակով դիտարկման փուլում մարզի համայնքների ղեկավարներից պահանջվել է տեղեկատվություն համայնքների վերաբերյալ:

Ընտրվել են վերահսկողության՝ համապատասխանության, ֆինանսական և արդյունավետության տեսակները:

Ստուգման ժամանակ վերահսկվող օբյեկտներում, ինչպես նաև դրանց ենթակա կազմակերպություններում կիրառվել է ընտրանքի մեթոդը:

Վերլուծության փուլում ամփոփվել են դիտարկման և ստուգման ընթացքում ուսումնասիրված տվյալները, յուրաքանչյուր համայնքի համար կազմվել է միջանկյալ արձանագրություն:

ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Հրազդանի քաղաքապետարան

2009թ. համայնքի բյուջեի հողի հարկը նախատեսված 45,000.0 հազ. դրամի դիմաց, նախորդ տարիների ապառքի հաշվին փաստացի կազմել է 41,605.9 հազ. դրամ, սակայն հողի հարկի 2009թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **41,043.0 հազ. դրամ:**

Գույքահարկի գծով համայնքի բյուջեի մուտքերը նախատեսված 121,300.0 հազ. դրամի դիմաց, նախորդ տարիների ապառքի հաշվին փաստացի կազմել է 111,491.5 հազ. դրամ, սակայն գույքահարկի 2009թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **40,761.0 հազ դրամ:**

2010թ. համայնքի բյուջեի հողի հարկը նախատեսված 44,500.0 հազ. դրամի դիմաց, նախորդ տարիների ապառքի հաշվին փաստացի կազմել է 45,300.1 հազ. դրամ, սակայն հողի հարկի 2010թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **36,726.4 հազ. դրամ:**

Գույքահարկի գծով համայնքի բյուջեի մուտքերը նախատեսված 123,000.0 հազ. դրամի դիմաց, նախորդ տարիների ապառքի հաշվին փաստացի կազմել է 122,623.8 հազ. դրամ, սակայն գույքահարկի 2010թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **44,790.0 հազ դրամ:**

Համայնքի 2009թ. և 2010թ. բյուջեների հարկային եկամուտների բարձր կատարողականը պայմանավորված է քաղաքապետարանի կողմից տարեկան բյուջեների ոչ լիարժեք

պլանավորմամբ և իրական ապառքների գումարները նախատեսված պլաններում չներառմամբ, քաղաքապետարանը չի առաջնորդվել «Բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածի 7-րդ կետի ե) ենթակետի պահանջով՝ «Համայնքի ղեկավարի բյուջետային ուղերձը ներառում է պարտքերի կառուցվածքը, դրանց համեմատական վերլուծությունը նախորդ բյուջետային տարվա փաստացի և ընթացիկ բյուջետային տարվա հաշվարկային համապատասխան ցուցանիշների հետ»:

Համայնքի իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց հողի հարկի բազաների ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ քաղաքապետարանը չի առաջնորդվել ՀՀ կառավարության 2007թ. ապրիլի 19-ի «ՀՀ կառավարության 2003թ. փետրվարի 13-ի թիվ N192-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» N547-Ն որոշմամբ սահմանված, հողի հարկ վճարողների հաշվառման համար առաջնահերթ միջոցառումների ծրագրի 8-րդ և 14-րդ կետերի պահանջներով:

Կադաստրի տարածքային ստորաբաժանման բազաներում հաշվառված մի շարք կազմակերպություններ քաղաքապետարան չներկայացնելով հողի հարկի տարեկան հաշվետվություններ, դուրս են մնացել համայնքի հողի հարկի բազայից՝ չդառնալով համայնքի եկամուտի աղբյուր, որոնց հողի հարկի համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը տույժերի հետ միասին 22.11.2011թ. դրությամբ կազմել է՝ **1,128.7 հազ. դրամ.**

Համայնքի գույքահարկի բազաների ուսումնասիրման արդյունքում հայտնաբերվեց բազայում չընդգրկված մի շարք կազմակերպություններին պատկանող տարածքներ և շենք-շինություններ: Կազմակերպությունները, խախտելով «Գույքահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ կետի պահանջները, քաղաքապետարան ընդհանրապես չեն ներկայացրել եռամսյակային հաշվետվություններ և համայնքի գույքահարկի բազայից դուրս են մնացել, որոնց համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը տույժերի հետ միասին 22.11.2011թ. դրությամբ կազմել է **1,649.8 հազ. դրամ.**

Գույքահարկով հարկվող շենքերի գործառնական նշանակության և նոր կառուցված շինությունների վերաբերյալ: Համայնքի տարածքում գործող 9 հասարակական օբյեկտներից /խանութ/ պատկանող շենք-շինությունների գործառնական նշանակությունը չի փոխված /բնակելի նշանակության է/, որի արդյունքում համայնքի բյուջեն զրկված է լրացուցիչ եկամուտից /գույքահարկից/:

Համայնքում գտնվող մի շարք սեփականատերերի պատկանող նորակառույց շենք-շինություններ, ստանալով քաղաքապետարանից շին. թույլտվություն, սահմանված ժամկետում չավարտելով շինության կառուցումը, չեն կատարել գույքի պետական գրանցում և չեն դարձել համայնքի համար եկամուտի աղբյուր:

Քաղաքապետարանը անտեսել է ՀՀ կառավարության 29.05.2003թ. թիվ 680 որոշմամբ սահմանված կարգի 2-րդ կետի ա) ենթակետի՝ «ՀՀ տեղական ինքնակառավարման մարմինները ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի տարածքային ստորաբաժանում են ներկայացնում մինչև յուրաքանչյուր ամսվա 15-ը՝ նախորդ ամսվա ընթացքում ՀՀ օրենսդրության համապատասխան նոր կառուցված, նոր առաջացած (ավարտվածության աստիճանի, հարկայնության, նպատակային և գործառնական նշանակության փոփոխություններ ունեցող) շենքերի, շինությունների ընթացիկ հաշվառման մասին» պահանջները գրկվել է լրացուցիչ եկամտից:

Տեղական տուրքերի վերաբերյալ: Հաշվի առնելով համայնքի ավագանու կողմից սահմանված տեղական տուրքերի դրույքաչափերը և «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի պահանջը՝ կատարվեց տեղական տուրք վճարողների գույքագրում և հաշվառում:

- Հաշվառված ոգելից խմիչքի և ծխախոտ վաճառող թվով 177 օբյեկտներից ստուգման պահին 39 -ը չունեին վաճառքի թույլտվություն և համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարած տուրքերի հետ միասին կազմել է **1,076.7 հազ. դրամ**, այդ թվում 2009թ.՝ 12,5 հազ. դրամ, 2010թ.՝ 160.7 հազ. դրամ և 2011թ.՝ 903.5 հազ. դրամ:

- Համայնքի տարածքում հաշվառվել է թվով 7 հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների և հեղուկացված գազերի վաճառքի գործող օբյեկտներ, որոնք ունեին վաճառքի թույլտվություն, սակայն, համայնքի բյուջե նախորդ տարիների չվճարած գումարը կազմել է **200.0 հազ. դրամ**, այդ թվում՝ 2009թ՝ 100.0 հազ. դրամ, 2010թ՝ 100.0 հազ. դրամ:

- Համայնքի տարածքում կազմակերպությունների և անհատների կողմից տեղադրված արտաքին գովազդի 866.6 քմ վահանակներից ստուգման պահին 356.5քմ-ի համար չկար տեղադրման թույլտվություն և համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարած տուրքերի հետ միասին կազմել է՝ **1,250.0 հազ. դրամ**:

- Համայնքի վարչական տարածքում գործող 28 ավտոմեքենա ունեցող թվով 7 մարդատար տաքսի ծառայություն իրականացնողներից 2-ը աշխատել են առանց թույլտվության և համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարած տուրքերի հետ միասին կազմել է **30.0 հազ. դրամ**, այդ թվում՝ 2010թ՝ 10.0 հազ. դրամ, 2011թ.՝ 20.0 հազ. դրամ:

- Համայնքի տարածքում հաշվառվել է թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերի մանրածախ վաճառքով զբաղվող 10 օբյեկտ, որից 2-ը չունեին վաճառքի թույլտվություն և համայնքի բյուջեի պարտքը կազմել է **65.0 հազ. դրամ**, որից 2010թ.՝ 30.0 հազ. դրամ, 2011թ.՝ 35.0 հազ. դրամ:

Այսպիսով, համայնքում հաշվառումից դուրս մնացած և առանց թույլտվության աշխատող տեղական տուրք վճարողների և արտաքին գովազդի 356.5 քմ վահանակների գովազդատուների կողմից համայնքի բյուջե չվճարված տեղական տուրքի գումարը կազմել է **2,621.7** հազ. դրամ, այդ թվում 2009թ.՝ 112.5 հազ. դրամ, 2010թ.՝ 300.7 հազ. դրամ և 2011թ.՝ 2,208.5. հազ. դրամ:

Հողի վարձակալության վերաբերյալ: 21.11.2011թ.-ի դրությամբ օգտագործման վարձակալության է տրվել 174.0 հա գյուղ.նշանակության և 174.8 հա ոչ գյուղ.նշանակության հող, իսկ ջրային և հատուկ պահպանման 173.3 հա տարածքներից վարձակալության չեն տրվել:

21.11.2011թ. վարձակալությամբ տրված հողի վարձավճարների գծով ապառքը և տույժը կազմում է **6,807.0** հազ. դրամ, որից՝ ոչ գյուղ.նշանակության հողերի գծով 6,137.2 հազ. դրամ, գյուղ. նշանակության հողերի գծով՝ 699.8 հազ.դրամ:

Համայնքի կողմից վարձակալության տրված հողերից որոշ պայմանագրեր չեն ստացել պետական գրանցում, խախտվել է «ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 611 հոդվածը» անշարժ գույքի վարձակալության պայմանագրից ծագող իրավունքները ենթակա են պետական գրանցման:

Ապօրինի շինությունների օրինականացման և գրանցման գործընթացի վերաբերյալ: 2009, 2010, 2011թթ. օրինականացվել է 90 միավոր ապօրինի կառույցներ, որից 11,675.0 քմ հող՝ 20,070.2 հազ. դրամով և 9411.5 քմ շինություն 17,717.3 հազ. դրամ գումարով: Ուսումնասիրության արդյունքում պարզվեց, որ առկա են մի շարք ինքնակամ շինություններ, սակայն, համայնքի ղեկավարի կողմից համապատասխան գործողություններ չեն իրականացվել՝ չեն հաշվառվել ինքնակամ կառույցները, չեն օրինականացվել կամ քանդվել և չեն ենթարկվել վարչական պատասխանատվության: Խախտվել է տեղական ինքնակառավարման մասին օրենքի 37-րդ հոդվածի 51 կետը, այն է՝ համայնքի ղեկավարը կանխարգելում ու կասեցնում է ինքնակամ շինությունը և օրենքով սահմանված կարգով ապահովում է դրանց հետևանքների վերացումը:

Աղբահանության վարձավճարների վերաբերյալ: 2009-2011թթ. ընթացքում համայնքի ավագանու կողմից աղբահանության վարձավճար է սահմանվել յուրաքանչյուր բնակչի հաշվով ամսական 150 դրամ: Բնակչության հետ կնքված պայմանագրերի համաձայն համայնքում ստուգվող ժամանակաշրջանում աղբահանության գծով գոյացել են նոր ապառքներ՝ **11,406.2 հազ. դրամ** գումարով:

Շինարարություն: ՀՀ Կոտայքի մարզի Հրազդան քաղաքային համայնքի կողմից իրականացված օբյեկտների շինարարության և հիմնանորոգման ծրագրի իրականացման համար ծախսերի ընդհանուր գումարը նշված ժամանակաշրջանի համար կազմել է 198,350.3 հազ. դրամ:

Այդ թվում՝ 2009թ՝ 50,534.0 հազ. դրամ, 2010թ.՝ 57,998.9 հազ. դրամ, 2011թ.՝ 89,817.4 հազ. դրամ:

- Ընտրանքային կարգով ստուգվել է թվով 3 օբյեկտ:
- Ստուգված գումարը՝ 102,872.6 հազ.դրամ:

Ստուգման արդյունքում արձանագրվել է 10,362.2 հազ. դրամի խախտում:

Այդ թվում՝

- ծավալային հավելագրում՝ 3,696.8 հազ. դրամ
- անորակ աշխատանքներ՝ 5,181.4 հազ. դրամ
- նախահաշվի և պայմանագրի տարբերություն- 1,484.0 հազ. դրամ

Ընտրանքային կարգով ստուգման ենթարկված օբյեկտների գերակշիռ մասում բազմիցս կրկնվում են հետևյալ բնութագրական խախտումները՝

- շինարարության վարման մատյանները լրացվել են թերի և սահմանված կարգի խախտումներով:

- ծածկված աշխատանքների ակտերը կազմվել են թերի, սահմանված կարգի խախտումներով:

- բացակայում է օգտագործված շինարարական նյութերի որակի հավաստագրերը:

Վերը նշված խախտումներից բացի, ստուգված որոշ օբյեկտներում հայտնաբերվել են նաև հետևյալ բնույթի խախտումներ՝

• Հրագրան քաղաքի մուտքի կառուցման աշխատանքները իրականացվել են թերի կատարված նախագծային փաստաթղթերի հիման վրա:

Բացակայում է շինարարության կազմակերպման նախագիծը:

Տեղում կատարված ուսումնասիրությունից պարզվել է.

Հողային աշխատանքները կատարվել են ծավալային խախտումներով:

• Հրագրան քաղաքի կենտրոն թաղամասի շատրվանային պուրակի կառուցման նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի կազմում ճարտարապետաշինարարական մասը բացակայում է՝ առկա է միայն նախահաշվային մասը:

Անորակ են կատարվել մայթին և կանաչապատ տարածքներում բետոնե սալիկների, եզրաքարերի կառուցման աշխատանքները:

• Հրագրան քաղ. վարչական շենքի կապիտալ վերանորոգման նախագիծը կատարված է թերի կազմով և բովանդակությամբ:

Պահպանված չեն պետական ստանդարտով սահմանված շինարարական գծագրերի մշակման միասնական կանոնները և նորմերը:

Անորակ են կատարվել պատերի, առաստաղների երկշերտ ծեփամածիկման, առաստաղների նախաներկման և երկշերտ բարձրակարգ ջրաէմուլսիոն ներկով ներկման աշխատանքները:

Շինարարական նորմերի ընդունման մասով՝

-ծածկված աշխատանքների ակտերը և շինարարության վարման մատյանը լրացվել են թերի:

Վերը նշվածը փաստում է այն, որ շինարարական օբյեկտներում տեխնիկական և հեղինակային հսկողությունը չի իրականացվել սահմանված կարգին համապատասխան՝ խախտելով ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 28.04.98թ. «Շինարարության որակի տեխնիկական հսկողության իրականացման մասին» թիվ 44 և ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 28.09.98թ. «Շինարարության նկատմամբ հեղինակային հսկողության իրականացման մասին» թիվ 143 հրահանգների պահանջները:

Նախագծահետազոտական աշխատանքների իրականացման վերաբերյալ

Ստուգված օբյեկտների նախագծանախահաշվային փաստաթղթերը հիմնականում կատարվել են հետևյալ բնութագրական խախտումները:

Մասնավորապես.

- Նախագծերում չեն պահպանված պետական ստանդարտով սահմանված շինարարական գծագրերի մշակման միասնական կանոնները և նորմերը:

- Նախագծերը մեծամասամբ կատարվել են ոչ պատշաճ գրաֆիկական որակով:

- Նախագծային առաջադրանքների բացակայության, ոչ բավարար ու անորակ կատարված տեխնիկական հետազոտության և թերի մշակված նախագծերի պատճառով առաջացել է փոփոխված ծավալների համադրման անհրաժեշտություն:

Արվյանի քաղաքապետարան

2009թ. համայնքի բյուջեի հողի հարկը նախատեսված 20,100.0 հազ. դրամի դիմաց, նախորդ տարիների ապառքի հաշվին փաստացի կազմել է 20,304.6 հազ. դրամ, սակայն հողի հարկի 2009թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **10,365.7** հազ. դրամ:

Գույքահարկի գծով համայնքի բյուջեի մուտքերը նախատեսված 133,400.0 հազ. դրամի դիմաց, նախորդ տարիների ապառքի հաշվին փաստացի կազմել է 149,919.3 հազ. դրամ,

սակայն գույքահարկի 2009թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **30,256.3** հազ դրամ:

2010թ. համայնքի բյուջեի հողի հարկը նախատեսված 22,000.0 հազ. դրամի դիմաց, նախորդ տարիների ապառքի հաշվին փաստացի կազմել է 22,759.3 հազ. դրամ, սակայն հողի հարկի 2010թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **10,955.6 հազ. դրամ:**

Գույքահարկի գծով համայնքի բյուջեի մուտքերը նախատեսված 140,000.0 հազ. դրամի դիմաց, նախորդ տարիների ապառքի հաշվին փաստացի կազմել է 155,528.3 հազ. դրամ, սակայն գույքահարկի 2010թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **45,709.3** հազ դրամ:

Համայնքի 2009թ. և 2010թ. բյուջեների հարկային եկամուտների բարձր կատարողականը պայմանավորված է քաղաքապետարանի կողմից տարեկան բյուջեների ոչ լիարժեք պլանավորմամբ և իրական ապառքների գումարները նախատեսված պլաններում չներառմամբ, քաղաքապետարանը չի առաջնորդվել «Բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածի 7-րդ կետի ե) ենթակետի պահանջով՝ «Համայնքի ղեկավարի բյուջետային ուղերձը ներառում է պարտքերի կառուցվածքը, դրանց համեմատական վերլուծությունը նախորդ բյուջետային տարվա փաստացի և ընթացիկ բյուջետային տարվա հաշվարկային համապատասխան ցուցանիշների հետ»:

Համայնքի իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց հողի հարկի բազաների ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ քաղաքապետարանը չի առաջնորդվել ՀՀ կառավարության 2007թ. ապրիլի 19-ի «ՀՀ կառավարության 2003թ. փետրվարի 13-ի թիվ N192-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» N547-Ն որոշմամբ սահմանված, հողի հարկ վճարողների հաշվառման համար առաջնահերթ միջոցառումների ծրագրի 8-րդ և 14-րդ կետերի պահանջներով:

Կադաստրի տարածքային ստորաբաժանման բազաներում հաշվառված մի շարք կազմակերպություններ քաղաքապետարան չներկայացնելով հողի հարկի տարեկան հաշվետվություններ, դուրս են մնացել համայնքի հողի հարկի բազայից չդառնալով համայնքի եկամուտի աղբյուր, որոնց հողի հարկի համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը տույժերի հետ միասին 19.12.2011թ. դրությամբ կազմել է՝ **2,481.2 հազ. դրամ:**

Համայնքի գույքահարկի բազաների ուսումնասիրման արդյունքում հայտնաբերվեց բազայում չընդգրկված մի շարք կազմակերպություններին պատկանող տարածքներ և շենք-շինություններ: Կազմակերպությունները, խախտելով «Գույքահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ կետի պահանջները քաղաքապետարան ընդհանրապես չեն ներկայացրել եռամսյակային հաշվետվություններ և համայնքի գույքահարկի բազայից դուրս են մնացել,

որոնց համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը տույժերի հետ միասին 19.12.2011թ. դրությամբ կազմել է **6,362.4** հազ. դրամ:

Համայնքի տարածքում գործող 7 կազմակերպություններ քաղաքապետարան ներկայացրած հաշվետվությունների մեջ իրենց պատկանող գույքի կադաստրային արժեքը ներկայացրել են պակաս: Արդյունքում, համայնքի բյուջե 2009 և 2010թթ. չի հաշվարկվել և չի վճարվել գույքահարկ, որոնց ընդհանուր գումարը տույժերի հետ միասին կազմում է **1,103.5** հազ. դրամ:

Համայնքի տարածքում գործող 15 հասարակական օբյեկտների /խանութ/ պատկանող շենք-շինությունների գործառնական նշանակությունը չի փոխված /բնակելի նշանակության է/, որի արդյունքում համայնքի բյուջեն զրկված է լրացուցիչ եկամուտից /գույքահարկից/:

Համայնքում գտնվող մի շարք սեփականատերերի պատկանող նորակառույց շենք-շինություններ ստանալով քաղաքապետարանից շին. թույլտվություն, սահմանված ժամկետում չավարտելով շինության կառուցումը, չեն կատարել գույքի պետական գրանցում և չեն դարձել համայնքի համար եկամտի աղբյուր:

Քաղաքապետարանը անտեսել է ՀՀ կառավարության 29.05.2003թ. թիվ 680 որոշմամբ սահմանված կարգի 2-րդ կետի ա) ենթակետի՝ «ՀՀ տեղական ինքնակառավարման մարմինները ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի տարածքային ստորաբաժանում են ներկայացնում՝ մինչև յուրաքանչյուր ամսվա 15-ը՝ նախորդ ամսվա ընթացքում ՀՀ օրենսդրության համապատասխան նոր կառուցված, նոր առաջացած (ավարտվածության աստիճանի, հարկայնության, նպատակային և գործառնական նշանակության փոփոխություններ ունեցող) շենքերի, շինությունների ընթացիկ հաշվառման մասին» պահանջները զրկվել է լրացուցիչ եկամտից:

Տեղական տուրքերի վերաբերյալ: Հաշվի առնելով համայնքի ավագանու կողմից սահմանված տեղական տուրքերի դրույքաչափերը և «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի պահանջը՝ կատարվեց տեղական տուրք վճարողների գույքագրում և հաշվառում:

- Հաշվառված ոգելից խմիչքի և ծխախոտ վաճառող թվով 112 օբյեկտներից ստուգման պահին 4 -ը չունեին վաճառքի թույլտվություն և համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարած տուրքերի հետ միասին կազմել է **157.0** հազ. դրամ, այդ թվում 2009թ.՝ 22.0 հազ. դրամ, 2010թ.՝ 22.0 հազ. դրամ և 2011թ.՝ 113.0 հազ. դրամ:

- Համայնքի տարածքում հաշվառվել է թվով 11 հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների և հեղուկացված գազերի վաճառքի գործող օբյեկտներ, որոնք ունեին վաճառքի թույլտվություն, սակայն 1 օբյեկտ համայնքի բյուջե պակաս էր վճարել **30.0** հազ. դրամ:

- 2011թ. համայնքի տարածքում կազմակերպությունների և անհատների կողմից տեղադրված արտաքին գովազդի 572.8քմ վահանակներից ստուգման պահին 145.5քմ-ի համար չկար տեղադրման թույլտվություն և համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը կազմել է՝ 2,489.5 հազ. դրամ:

- Համայնքի վարչական տարածքում գործող 98 ավտոմեքենա ունեցող թվով 8 մարդատար տաքսի ծառայություն իրականացնողներից 1-ը աշխատել է առանց թույլտվության և համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը կազմել է **10.0** հազ. դրամ:

Այսպիսով, համայնքում հաշվառումից դուրս մնացած և առանց թույլտվության աշխատող տեղական տուրք վճարողների և արտաքին գովազդի 145.5քմ վահանակների գովազդատուների կողմից համայնքի բյուջե չվճարված տեղական տուրքի գումարը կազմել է **2,686.5** հազ. դրամ, այդ թվում 2009թ.՝ 22.0 հազ. դրամ, 2010թ.՝ 22.0 հազ. դրամ և 2011թ.՝ 2,642.5 հազ. դրամ:

Հողերի վարձակալության վերաբերյալ: 12.12.2011թ.-ի դրությամբ վարձակալության է տրվել 9.9 հա գյուղ.նշանակության հող, իսկ ջրային և հատուկ պահպանման տարածքներից վարձակալության են տրվել 23.2հա հող:

07.12.2011թ. դրությամբ վարձակալությամբ տրված հողի վարձավճարների գծով ապառքը և տույժը կազմում է **14,173.0** հազ.դրամ, որից 2009թ-ին՝ 66.0 հազ.դրամ, 2010թ-ին՝ 8,911.0 հազ.դրամ. 2011թ-ին՝ 5,196.0 հազ.դրամ:

Համայնքի կողմից վարձակալության տրված հողերից, որոշ պայմանագրեր չեն ստացել պետական գրանցում, խախտվել է «ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի» 611 հոդվածը՝ անշարժ գույքի վարձակալության պայմանագրից ծագող իրավունքները ենթակա են պետական գրանցման:

Գույքի վարձակալության վերաբերյալ: 12.12.2011թ. դրությամբ գույքի վարձակալության ապառքը և տույժը միասին կազմում է **3,460.7** հազ.դրամ:

Ստուգմամբ պարզվեց, որ թվով 2 վարձակալությամբ տրված տարածքների պայմանագրեր չեն ստացել պետական գրանցում՝ խախտվել է «ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի» 301 հոդվածի 1-ին կետի պահանջները:

Ապօրինի շինությունների հայտնաբերման օրինականացման և գրանցման գործընթացի վերաբերյալ: 2009, 2010 և 2011 թվականների դրությամբ Աբովյան քաղաքում օտարվել է 240 ինքնակամ շինություններ՝ 160,122.8 հազ. դրամ գումարով (14490 քմ. հող՝ 48,726.6 հազ. դրամով և 9260 քմ. շինություն՝ 111,396.2 հազ. դրամ գումարով), որից 2009-2010 թվականի ընթացքում օտարվել է 163 ինքնակամ շինություններ 119,544.6 հազ. դրամով, 2011 թվականի ընթացքում՝ 77 ինքնակամ շինություններ՝ 40,577.5 հազ. դրամով: Ընտրանքային կարգով ստուգվել է 75 շինություններ, որտեղ խախտումներ չեն արձանագրվել:

Շինարարության վերաբերյալ: Կոտայքի մարզի Աբովյանի քաղաքային համայնքի կողմից իրականացված օբյեկտների շինարարության և հիմնանորոգման ծրագրերի իրականացման համար ծախսերի ընդհանուր գումարը նշված ժամանակաշրջանի համար կազմել է 1,269,571.31 հազ. դրամ:

Այդ թվում՝ 2009թ.՝ 411,365.4 հազ. դրամ, 2010թ.՝ 498,128.3 հազ. դրամ, 2011թ.՝ 360,77.6 հազ. դրամ:

- Ընտրանքային կարգով ստուգվել է թվով 6 օբյեկտ:
- Ստուգված գումարը՝ 187,481.87 հազ.դրամ:

Ստուգման արդյունքում արձանագրվել է 26,131.6 հազ. դրամի խախտում:

Այդ թվում՝

- ծավալային հավելագրում՝ 3,850.3 հազ. դրամ
- անորակ աշխատանքներ՝ 22,281.3 հազ. դրամ

Ընտրանքային կարգով ստուգման ենթարկված օբյեկտների գերակշիռ մասում բազմիցս կրկնվում են հետևյալ բնութագրական խախտումները՝

- Շինարարության վարման մատյանները և ծածկված աշխատանքների ակտերը կազմվել են թերի, սահմանված կարգի խախտումներով:
- Բացակայում են օգտագործված շինարարական նյութերի որակի հավաստագրերը:

Վերը նշված խախտումներից բացի, որոշ օբյեկտներում հայտնաբերվել են նաև հետևյալ բնույթի խախտումներ.

- Կոտայքի մարզի Աբովյան քաղաքի թիվ 12 մանկապարտեզի տանիքի վերակառուցման աշխատանքների տեղում կատարված ուսումնասիրություններից պարզվել է.

Տանիքի շինարարությունը իրականացված է նախագծային շեղումներով, որոշ հատվածներում նախկինում օգտագործված փայտանյութից:

Անորակ են կատարվել տանիքի փայտյա կոնստրուկցիաների տեղադրման (կանգնակներ, թեքաններ) աշխատանքները:

Գործիքային ստուգումներից պարզվել է, որ երկաթ-բետոնյա գոտու բետոնի մակնիշը ավելի ցածր է պահանջվող նախագծային մակնիշից, որը կարող է բերել շենքի ամրության կորստի:

- Աբովյան քաղաքի «Բարեկամության» հրապարակում դեկորատիվ ջրավազանի կառուցման ընթացքում անորակ են կատարվել ջրավազանի հատակի ցեմենտյա հարթեցուցիչ

շերտի պատրաստման, ջրավազանի պատերի և հատակի հախճապակյա սալիկներով երեսապատման, աշխատանքները:

Խճով պատրաստվող անցուղիների հարթեցուցիչ շերտի հաստությունը նախագծով տրված է 10.0 սմ, տեղում իրականացվել է 5.0 սմ:

Անցուղիների բետոնյա դեկորատիվ երեսապատման սալիկների չափերը նախագծով տրված են /15,0x15,0x5,0/սմ, տեղում իրականացվել է /30,0x30,0x4,0/ սմ:

Նախագծանախահաշվայի փաստաթղթերի փորձաքննություն չի կատարվել:

Խախտվել է 05.05.1998թ. «Քաղաքաշինության մասին օրենք» - ի գլ. 6 - ի «գ» կետի պահանջները:

Հեղինակային հսկողություն չի իրականացվել:

Խախտվել է 05.05.1998թ. «Քաղաքաշինության մասին օրենք» - ի գլ. 6 - ի «ը» կետի պահանջները:

- Աբովյան քաղաքում՝ խաղահրապարակների վերանորոգման և խաղասարքերի տեղադրման շինարարական աշխատանքների ընթացքում անորակ են կատարվել պարսպի էլեմենտների ներկման և դաշտի նշագծման, մարմնամարզական մարզասարքի պատրաստման, բետոնյա եզրաքարերի տեղադրման աշխատանքները:

Սահմանված կարգով պահանջվող տեխնիկական և հեղինակային հսկողություն չի իրականացվել: Նախագիծը հաստատվել է առանց փորձաքննության:

Խախտվել է 05.05.1998թ. «Քաղաքաշինության մասին օրենք» - ի գլ. 6 - ի «թ» և «ը» և «գ» կետի պահանջները:

- Համաձայն ՀՀ վերահսկիչ պալատի 12.01.2012թ. թիվ 1 հրամանի՝ հանդիպակաց ստուգում է իրականացվել «Բալախովիտ – 1» ՍՊԸ – ում:

Աբովյան քաղաքի և Սարալանջի փողոցների ընտրանքային կարգով չափագրումներով և տեղային բացումներով պարզվել է, որ վերը նշված ՍՊ Ընկերության կողմից 2009 – 2011թթ. ընթացքում Աբովյանի քաղաքապետարանի հետ կնքված պայմանագրերով ասֆալտապատ տարածքների փոսային նորոգումները կատարվել են անորակ:

Ասֆալտբետոնի շարժի ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ առաքման գրքով և կատարողական ակտերով ցույց տրված ասֆալտբետոնի ծախսերում առկա են անճշտություններ:

Միաժամանակ, պետք է նշել, որ ասֆալտբետոնի առաքումները կատարվել են մինչև պայմանագրի կնքումը:

Նախագծահետազոտական աշխատանքների իրականացման վերաբերյալ

Ստուգված օբյեկտների նախագծանախահաշվային փաստաթղթերը հիմնականում կատարվել են թերի կազմով և բովանդակությամբ:

- Նախագծերում չեն պահպանված պետական ստանդարտով սահմանված շինարարական գծագրերի մշակման միասնական կանոնները և նորմերը:
- Նախագծերը մեծամասամբ կատարվել են ոչ պատշաճ գրաֆիկական որակով:
- Նախագծային առաջադրանքների բացակայության, ոչ բավարար ու անորակ կատարված տեխնիկական հետազոտության և թերի մշակված նախագծերի պատճառով առաջ է եկել փոփոխված ծավալների համադրման անհրաժեշտություն:

Եղվարդի քաղաքապետարան

2009թ համայնքի բյուջեի հողի հարկը նախատեսված 24,120.0 հազ. դրամի դիմաց, նախորդ տարիների ապառքի հաշվին փաստացի կազմել է 30,012.5 հազ. դրամ, սակայն հողի հարկի 2009թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **26,575.6 հազ. դրամ:**

Գույքահարկի գծով համայնքի բյուջեի մուտքերը նախատեսված 23,880.0 հազ. դրամի դիմաց, նախորդ տարիների ապառքի հաշվին փաստացի կազմել է 33,934.6 հազ. դրամ, սակայն գույքահարկի 2009թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **22,322.3 հազ. դրամ:**

2010թ. համայնքի բյուջեի հողի հարկը նախատեսված 24,620.0 հազ. դրամի դիմաց, նախորդ տարիների ապառքի հաշվին փաստացի կազմել է 24,696.1 հազ. դրամ, սակայն հողի հարկի 2010թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **25,197.1 հազ. դրամ:**

Գույքահարկի գծով համայնքի բյուջեի մուտքերը նախատեսված 29,770.0 հազ. դրամի դիմաց, նախորդ տարիների ապառքի հաշվին փաստացի կազմել է 38,076.8 հազ. դրամ, սակայն գույքահարկի 2010թ. չվճարած ապառքները և տույժերը միասին վերցրած կազմել են **22,733.4 հազ դրամ:**

Համայնքի 2009թ. և 2010թ. բյուջեների հարկային եկամուտների բարձր կատարողականը պայմանավորված է քաղաքապետարանի կողմից տարեկան բյուջեների ոչ լիարժեք պլանավորմամբ և իրական ապառքների գումարները նախատեսված պլաններում չներառմամբ, քաղաքապետարանը չի առաջնորդվել «Բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածի 7-րդ կետի ե) ենթակետի պահանջով՝ «Համայնքի ղեկավարի բյուջետային ուղերձը ներառում է պարտքերի կառուցվածքը, դրանց համեմատական վերլուծությունը նախորդ

բյուջետային տարվա փաստացի և ընթացիկ բյուջետային տարվա հաշվարկային համապատասխան ցուցանիշների հետ»:

Համայնքի իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց հողի հարկի բազաների ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ քաղաքապետարանը չի առաջնորդվել ՀՀ կառավարության 2007թ. ապրիլի 19-ի «ՀՀ կառավարության 2003թ. փետրվարի 13-ի թիվ N192-ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» N547-ն որոշմամբ սահմանված՝ հողի հարկ վճարողների հաշվառման համար առաջնահերթ միջոցառումների ծրագրի 8-րդ և 14-րդ կետերի պահանջներով:

Կադաստրի տարածքային ստորաբաժանման բազաներում հաշվառված մի շարք կազմակերպություններ քաղաքապետարան չներկայացնելով հողի հարկի տարեկան հաշվետվություններ, դուրս են մնացել համայնքի հողի հարկի բազայից՝ չդառնալով համայնքի եկամտի աղբյուր, որոնց հողի հարկի համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը տույժերի հետ միասին 01.11.2011թ. դրությամբ կազմել է՝ **2,081.7 հազ. դրամ.**

Համայնքի գույքահարկի բազաների ուսումնասիրման արդյունքում հայտնաբերվեց բազայում չընդգրկված մի շարք կազմակերպություններին պատկանող տարածքներ և շենք-շինություններ: Կազմակերպությունները, խախտելով «Գույքահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ կետի պահանջները, քաղաքապետարան ընդհանրապես չեն ներկայացրել եռամսյակային հաշվետվություններ և համայնքի գույքահարկի բազայից դուրս են մնացել, որոնց համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը տույժերի հետ միասին 01.11.2011թ. դրությամբ կազմել է **10,110.2 հազ. դրամ.**

Համայնքի տարածքում գործող 3 հասարակական օբյեկտներին /խանութ/ պատկանող շենք-շինությունների գործառնական նշանակությունը չի փոխված / բնակելի նշանակության է/, որի արդյունքում համայնքի բյուջեն զրկված է լրացուցիչ եկամուտից /գույքահարկից/:

Համայնքում գտնվող, մի շարք սեփականատերերի պատկանող նորակառույց շենք-շինություններ, ստանալով քաղաքապետարանից շին. թույլտվություն, սահմանված ժամկետում չավարտելով շինության կառուցումը, չեն կատարել գույքի պետական գրանցում և չեն դարձել համայնքի համար եկամտի աղբյուր:

Քաղաքապետարանը անտեսել է ՀՀ կառավարության 29.05.2003թ. թիվ 680 որոշմամբ սահմանված կարգի 2-րդ կետի ա) ենթակետի՝ «ՀՀ տեղական ինքնակառավարման մարմինները ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի տարածքային ստորաբաժանում են ներկայացնում՝ մինչև յուրաքանչյուր ամսվա 15-ը՝ նախորդ ամսվա ընթացքում ՀՀ օրենսդրության համապատասխան նոր կառուցված, նոր առաջացած (ավարտվածության աստիճանի, հարկայնության, նպատակային և գործառնական

նշանակության փոփոխություններ ունեցող) շենքերի, շինությունների ընթացիկ հաշվառման մասին» պահանջները գրկվել է լրացուցիչ եկամտից:

Տեղական տուրքերի վերաբերյալ: Հաշվի առնելով համայնքի ավագանու կողմից սահմանված տեղական տուրքերի դրույքաչափերը և «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի պահանջը՝ կատարվեց տեղական տուրք վճարողների գույքագրում և հաշվառում:

- Հաշվառված ոգելից խմիչքի և ծխախոտ վաճառող թվով 56 օբյեկտներից ստուգման պահին 5 -ը չունեին վաճառքի թույլտվություն և համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարած տուրքերի հետ միասին կազմել է **234.0 հազ. դրամ**, այդ թվում 2009թ.՝ 90.0 հազ. դրամ, 2010թ.՝ 87.0 հազ. դրամ և 2011թ.՝ 57.0 հազ. դրամ:

- Համայնքի տարածքում հաշվառվել է թվով 5 հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների և հեղուկացված գազերի վաճառքի գործող օբյեկտներ, որոնք ունեին վաճառքի թույլտվություն, սակայն համայնքի բյուջե նախորդ տարիների չվճարած գումարը կազմել է **450.0 հազ. դրամ**, այդ թվում՝ 2009թ՝ 150.0 հազ. դրամ, 2010թ՝ 300.0 հազ. դրամ:

- Համայնքի տարածքում կազմակերպությունների և անհատների կողմից տեղադրված արտաքին գովազդի 173,4 քմ վահանակներից ստուգման պահին 92,4 քմ-ի համար չկար տեղադրման թույլտվություն և համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարած տուրքերի հետ միասին կազմել է՝ **705.8 հազ. դրամ**, որից 2009թ՝ 180.0 հազ. դրամ, 2010թ՝ 22.5 հազ. դրամ, 2011թ՝ 503.3 հազ. դրամ:

- Համայնքի վարչական տարածքում գործող 11 ավտոմեքենա ունեցող թվով 4 մարդատար տաքսի ծառայություն իրականացնողներ աշխատել են առանց թույլտվության և համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը նախորդ տարիների չվճարած տուրքերի հետ միասին կազմել է **80.0 հազ. դրամ**, այդ թվում՝ 2009թ՝ 40.0 հազ. դրամ, 2011թ.՝ 40.0 հազ. դրամ:

Այսպիսով, համայնքում հաշվառումից դուրս մնացած և առանց թույլտվության աշխատող թվով 14 տեղական տուրք վճարողների և արտաքին գովազդի 92.4քմ վահանակների գովազդատուների կողմից համայնքի բյուջե չվճարված տեղական տուրքի գումարը կազմել է **1,469.8 հազ. դրամ**, այդ թվում 2009թ.՝ 460.0 հազ. դրամ, 2010թ.՝ 409.5 հազ. դրամ և 2011թ.՝ 600.3 հազ. դրամ:

Հողի և գույքի վարձակալությունների վերաբերյալ: 31.10.2011թ. հողի վարձավճարների ապառքը և տույժը կազմում է **8,314.4 հազ.դրամ**, իսկ գույքի վարձակալների պարտքը վարձավճարների գծով կազմում է **655.0 հազ.դրամ**:

Համայնքներում ստուգումներով հայտնաբերված խախտումները և բացթողումները ավելի մանրամասն նկարագրված են համայնքների վերաբերյալ կազմված արձանագրություններում, որոնք քննարկվել են համայնքների ղեկավարների հետ և չկան առարկություններ:

Ե Ձ Ր Ա Կ Ա Ց ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

1. Համայնքների բյուջեի հարկային եկամուտների հաշվարկային տվյալները ամբողջությամբ ճշտված չեն: Ավագանիները չեն օգտվել «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքով իրենց վերապահված իրավասություններից. համապատասխան հարկային տեսչության և անշարժ գույքի կադաստրի տարածքային ծառայությունների հետ ամբողջությամբ չեն ճշտել հարկային եկամուտների հաշվարկային ցուցանիշները: Ունենալով հողի հարկի և գույքահարկի գծով ապառքներ, տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից անտեսվել են «ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 4-րդ և 10-րդ մասերի պահանջները՝ բյուջեի մուտքերի արտացոլման ամբողջականության և իրատեսության սկզբունքները, ինչպես նաև 31-րդ հոդվածի 7-րդ կետի ե) ենթակետի պահանջը՝ 2009թ. և 2010թ. բյուջեները պլանավորելիս չեն ներկայացրել հողի հարկի և գույքահարկի ապառքների կառուցվածքը և չեն կատարել դրանց համեմատական վերլուծություն:

Միաժամանակ, համայնքների բյուջեների հարկային եկամուտների նախատեսված ցուցանիշների բարձր կատարողականն ապահովվել է ի հաշիվ նախորդ տարիների ապառքների:

2009-2010թթ. հողի հարկի գծով առաջացել են 150,863.4 հազ. դրամի ապառքներ, իսկ գույքահարկի գծով՝ 206,572.3 հազ. դրամի ապառքներ:

2. Ստուգված տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հողի հարկի և գույքահարկի բազաներից դուրս են մնացել կազմակերպություններ, որոնց հողի հարկի գումարը կազմում է 5,691.6 հազ. դրամ, իսկ գույքահարկի գումարը՝ 18,122.4 հազ. դրամ:

3. Նշված համայնքներում հողերի և գույքի օգտագործման տրամադրման գործընթացը իրականացվել է ՀՀ օրենսդրության խախտումներով: Հոդօգտագործողների կողմից խախտվել են պայմանագրային պարտավորությունները, որի դիմաց հաշվարկվել և ստուգմամբ արձանագրվել են հողի վարձավճարների վճարման գծով 29,294.4 հազ. դրամի ապառքի և տույժի գումար, իսկ գույքի վարձակալության պարտքը կազմում էր 4,115.7 հազ. դրամ, որոնք ենթակա են վճարման համայնքների բյուջե:

4. Խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները՝ նշված համայնքներում չի գանձվել 6,778.0 հազ. դրամի տեղական տուրք:

5. Աբովյան քաղաքում 7 կազմակերպություններ քաղաքապետարան ներկայացրած հաշվետվությունների մեջ իրենց պատկանող գույքի կադաստրային արժեքը ներկայացրել են պակաս, որի արդյունքում համայնքի բյուջե 2009-2010թթ. չի հաշվարկվել և չի վճարվել գույքահարկ, որոնց ընդհանուր գումարը տույժերի հետ միասին կազմում է **1,103.5** հազ. դրամ:

6. Հրազդան քաղաքում աղբահանության սահմանված վարձավճարներից 2009-2011թթ. ընթացքում չի գանձվել **11,406.2 հազ. դրամ** գումար:

7. Հրազդան և Աբովյան քաղաքներում ընտրանքային կարգով ստուգված օբյեկտներում կատարված շինարարական աշխատանքներում արձանագրվել է 36,493.8 հազ.դրամի խախտում, որից ծավալային հավելագրում՝ 4,547.1 հազ. դրամ, անորակ աշխատանքներ՝ 27,462.7 հազ. դրամ և 1,484.1 հազ. դրամի նախահաշվի և պայմանագրի տարբերություն:

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀՀ Կոտայքի մարզպետին՝

«ՀՀ հողային օրենսգրքի» 42-րդ հոդվածի, ինչպես նաև «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 7.1–րդ գլխի հոդվածների պահանջներին համապատասխան, անհրաժեշտ է ուժեղացնել վերահսկողությունը տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ:

Կոտայքի մարզի տեղական ինքնակառավարման մարմինների ղեկավարներին՝

Միջոցներ ձեռնարկել ՀՀ վերահսկիչ պալատի վերահսկողության արդյունքներով արձանագրված թերություններն և բացթողումները, ինչպես նաև համայնքային բյուջե վերականգնման ենթակա գումարները վերականգնելու ուղղությամբ.

- Համայնքի բյուջեից կատարվող ծախսերը, ըստ հոդվածների, համապատասխանեցնել «ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին և ծախսերի կատարումը ապահովել ծախսը հիմնավորող փաստաթղթերի առկայությամբ՝ համաձայն սահմանված կարգի:
- Համայնքի սեփականություն համարվող հիմնական միջոցների օտարումը կամ վարձակալությամբ տրամադրելը իրականացնել «Տեղական ինքնակառավարման մասին», «Հրապարակային սակարկությունների մասին» ՀՀ օրենքների և «ՀՀ հողային» և «ՀՀ քաղաքացիական» օրենսգրքերի պահանջներին համապատասխան, ինչպես նաև ապահովել պայմանագրային պարտավորությունների կատարումը:
- Անհրաժեշտ է ճշտել հողի հարկի և գույքահարկի բազաները, ճիշտ հաշվարկել պլանային ցուցանիշները (տարեկան հաշվարկներ և ապառքներ) և ապահովել հավաքագրումը:
- Ապահովել համայնքի վարչական տարածքում գտնվող, սակայն հողի հարկի և գույքահարկի բազաներից դուրս մնացած կազմակերպությունների և ֆիզիկական

անձանց գրանցումը և դրանց կողմից հողի և գույքահարկի հարկի վճարումը համայնքի բյուջե:

- Ապահովել համայնքի տարածքում գործող, հողի հարկով և գույքահարկով հարկվող կազմակերպությունների և ֆիզիկական անձանց հարկային եկամուտների ապառքների գանձումը համայնքի բյուջե:
- Տեղական տուրքերի և վճարների հաշվարկն ու գանձումը իրականացնել նախքան այդ լիազորությունների կամ գործողությունների իրականացումը՝ ելնելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված դրույքաչափերից: Համաձայն «ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի համայնքի բյուջեում նախատեսել տեղական տուրքերից և վճարներից իրատեսական մուտքեր և ապահովել դրանց գանձումը:
- Համայնքային սեփականության հողերի վարձակալության տրամադրման և օտարման գործընթացները իրականացնելիս առաջնորդվել «ՀՀ հողային օրենսգրքի», «Տեղական ինքնակառավարման մասին», «Հրապարակային սակարկությունների մասին» ՀՀ օրենքների պահանջներով:
- Հողի վարձակալության վարձավճարների գծով պակաս հաշվառված և գանձված գումարները, ինչպես նաև պայմանագրերով սահմանված տույժերը գանձել համայնքի բյուջե:
- Նախագծային առաջադրանքը կազմել մանրակրկիտ, սահմանված կարգին համապատասխան, պարտադիր նշելով օգտագործվող շինարարական նյութերի տեսակը, որակը, ծագումը և այլն:

Համայնքային բյուջե վերականգնվող գումարները փոխանցել ՀՀ վերահսկիչ պալատի անվամբ բացված «պետությանը պատճառված վնասների փոխհատուցումից մուտքեր» (900005281515) հաշվեհամարին, կամ գանձապետարանի համակարգում բացված այլ եկամտային հաշվին՝ նշելով «96» կոդը:

«Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի գ) կետի համաձայն, մեկամսյա ժամկետում ՀՀ վերահսկիչ պալատին տրամադրել գրավոր տեղեկատվություն՝ հաշվետվությամբ արձանագրված խախտումների վերացման վերաբերյալ: